

ha nem tudod, hogyan szabad büntetni. 14. Hiba, ha tömegfenyítéssel akarsz rendet teremteni. 15. Hiba, ha nem készülsz gondosan tanításodra. 16. Hiba, ha nem jól osztod be az idődet. 17. Hiba, ha nem küzdöd le rossz szokásaidat. 18. Hiba, ha előadsz, holott tanítanod kellene. 19. Hiba, ha mellőzöd a tankönyvet és jegyzeteket készítettetsz. 20. Hiba, ha a leckét nem tudod helyesen számonkérni. 21. Hiba, ha ügyetlenül kérdezel. 22. Hiba, ha a tanulókat a notesz betűrendje szerint szólítod fel. 23. Hiba, ha előbb hívod fel a tanulót és csak azután teszed fel a kérdést. 24. Hiba, ha bogarasan osztályozol. 25. Hiba, ha nem rostálod meg a tanulókat. 26. Hiba, ha túlterheled tanítványaidat. 27. Hiba, ha tárgyi tévedéseket tanítasz. 28. Hiba, ha idegen szavakat használsz. 29. Hiba, ha nem javítod tanítványaid beszédét. 30. Hiba, ha nem világosítod fel a tanulókat, hogyan írjanak. 31. Hiba, ha rosszul választod meg az írásbeliek tárgyát. 32. Hiba, ha nem javítod gondosan a dolgozatokat. 33. Hiba, ha nem gondolsz az ismétlésre. 34. Hiba, ha tanítványaid tudománya nem ér tovább a tankönyvnél. 35. Hiba, ha az osztályban a tanulók magánviszonyairól érdeklődsz. 36. Hiba, ha a tanítványaidat a magad ügyeinek elintézésére használod fel. 37. Hiba, ha azt hiszed, hogy a szülőt meg lehet győzni gyermeke vásottságáról, vagy tudatlanságáról. 38. Hiba, ha nem teljesíted igazgatód utasításait. 39. Hiba, ha megjegyzéseket teszel tanártársaidra. 40. Hiba, ha hivatalos dolgokról idegeneket tájékoztatsz. 41. Hiba, ha nem óvod a tanári tekintélyt. 42. Hiba, ha ajándékot fogadsz el. 43. Hiba, ha nem olvasod a Tantervhez kiadott Utasításokat. 44. Hiba, ha nem ismered az iskolai Rendtartást. 45. Hiba, ha nem készülsz el idejében az évi tananyag feldolgozásával. 46. Hiba, ha nagyon elégedett vagy munkáddal. 47. Hiba, ha nem szereted a tudományos eszmecseréket. 48. Hiba, ha nem ügyelsz szertáradra. 49. Hiba a szülőket a gyermek előtt bírálgatni, a szülőket gyakran behívatni, a helyettesítéseket terhesnek tartani, a kivonulásokon részt nem venni, az osztályban a tanulók közé ülni és velük barátkozni, a könnyelmű mulasztásokat elnézni. 50. Hiba, ha nem érzed át, hogy végső eredményben milyennek is kell lenned.

Szalkai Zoltán.

Protestáns Szemle 1939. 1—9. sz.

1. sz. *Pongrácz Józsefné: Leánynevelésünk.* A cikk felveti a kérdést, hogy leánynevelésünk milyen úton halad és protestáns szellemisége bélyegét az iskola rányomja-e annyira a leányok lelkére, hogy evangéliumi szellemet tudjanak vinni az otthonba és a közéletbe. Történeti példákkal bizonyítja, hogy a 16. és 17. század magyar nagyasszonyainak életét mély vallásosság, odaadó hazaszeretet jellemezte s az udvarházaikban nevelkedő leányokból hasonló, vallásos és hazaszerető anyákat neveltek. Amint a 18. század hanyatló korában ezek az otthonok elvesztették lelkiességüket, olyan mértékben pusztult minden magyar érték és hanyatlott az erkölcsi élet is. A 16. és 17. század asszonyának kiegyensúlyozott jelleme bizonyítéka annak, hogy csak a test és lélek harmónikus fejlődése képes megoldani a nevelés legfontosabb feladatait. Ha van jogosultsága a protestáns leányiskolai nevelésnek, csak ebben a szellemben van, amely képes igazabb, nemesebb, tisztább női jellemeket formálni,

4. sz. *Pröhle Károly: Nemzeti állam és felekezeti iskola.* Az egyház és az állam viszonyában kétségtelenül az iskolakérdés szolgáltatja a legszélesebb súrlódási felületet. A nemzetnek pedig fontos érdeke, hogy e két tényező barátságosan működjék együtt. A különböző keresztyén egyházak részére ezért a felekezeti harc he-

lyett a közös nemzeti és keresztyén érdekek védelmére és szolgálatára való összefogás a legfőbb feladat. Ha ez a szellem halja át egyházainkat, akkor ez érvényesülni fog a felekezeti iskolákban is. Az ilyen felekezeti iskoláért minden áldozatot meg kell hozni s joggal követelhető számára az államtól is anyagi támogatás. Iskolaügyünk jobban állhatna és a köz javára még többet érhetne, ha az állam az anyagi támogatás fejében nem kötné meg annyira egyházaink kezét.

4. sz. Szathmáry Lajos: *A protestáns nevelési eszmény és középiskolánk.* Minden kornak megvan a maga emberi eszményképe, amelyet megvalósítani igyekszik. Ez a közeszmény egyben nevelői eszmény is. A cikk a reformáció élet- és nevelési eszményét igyekszik meghatározni és ezt három dologban látja: 1. egyedi gondolkodás, 2. Istennel való személyes kapcsolat keresése, 3. megkööttség helyett örök változás, újjáalakulás.

A következőkben a mai kor eszményeit vizsgálva a kettő közötti ellentétek megoldását keresi. A közeszményeket mindig a vezető társadalmi rétegek határozzák meg. Korunkban azonban föllázadt a tömeg, kezébe vette sorsa irányítását s önmagában állapítja meg életeszmenyét. Az eszmény: a tömegember, a tömegárú, a dömpingolvasmány, a felvonulások, a szavalókórus és a társasutazás. A cikk példákkal bizonyítja, hogy ettől az áramlattól az iskola sem maradt mentes és a protestáns iskolákban is elhalványultak a reformáció nevelési eszményeinek ősi tartalmi elemei. Ma már azonban nyilvánvaló, hogy ez a mechanisztikus tömegéleteszmény is a csőd szélére került. Történelmi szükség a megszűnése s jönnie kell helyette másnak, ami felváltja, ez pedig a reformáció folytatása, élet- és nevelési eszményeinek kiteljesítése. Legelőször az ideálisan tömegember uralmát kell likvidálni, s helyébe az egyediség eszméjének kell kerülnie, mert az individualizmus olyan érteke a reformációnak, amely egyedül nemesítheti meg a kollektív tömeget. A nevelés eszménye éppen ezért a személyiség-pedagógája kell, hogy legyen.

6. sz. Súlyom Jenő: *Az iskolaügy az állam és az egyház viszonyában.* A kérdést vizsgálva a cikk kifejti, hogy sem az államnak, sem az egyháznak nem lényeges feladata iskolák fenntartása. Az iskola elsősorban a szülők hivatáskörébe tartozik. Fokozatos történelmi fejlődés eredménye, hogy az egyház és az állam iskolákat tartanak fenn. Addig nincs baj az iskolaügy körül, amíg az egyházi iskola úgy nevel, hogy a nemzet javát is nézi és amíg az állami iskola szabadságot ad az igehirdetőknek, hogy beleneveljék az ifjúságot a gyülekezetbe. A súrlódás akkor kezdődik, amikor egyik vagy másik fél, esetleg mindkettő elégedetlen a másik munkájával, holott a sérelmezés és panasz joga elsősorban a szülőké.

A magyarországi protestáns iskolák fenntartása tekintetében arra az álláspontra kell helyezkedni, hogy maradjanak fenn, mert a reformáció örökségeként olyan munkát végezhetnek, amelyet náluk jobban más iskola nem tehet meg. De ezt csak akkor tehetik, ha az igehirdetők mellett a szülők is tudják és megteszik kötelességüket az egyházzal szemben.

Sárik Elek.

Kasvatusopillinen Aikakauskirja. (Neveléstani folyóirat.) 1939. LXXVI. évf.

1—2. sz.

1. sz. Hollo J. A.: *Az iskolareformról.* A finn kormány tervbevett iskola-reformjával kapcsolatban a szerző elvi szempontból tárgyalja az újítások kérdését. Rámutat arra, hogy az iskola, csöndben és észrevétlenül, állandóan reformálódik